

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ

Красуля В.В.

вчитель початкових класів,

Криворізька загальноосвітня школа I-III ступенів № 114

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Інформатизація освіти – один з основних напрямів процесу інформатизації, продиктований потребами сучасного суспільства, у якому головним рушієм прогресу є індивідуальний розвиток особистості. Вона має забезпечити впровадження в практику програмно-педагогічних розробок, спрямованих на інтенсифікацію навчального процесу, вдосконалення форм і методів організації навчання.

Основною метою всіх інновацій в освітній галузі є сприяння переходу від механічного засвоєння учнями знань до формування вмінь і навичок самостійно здобувати знання. Успішність розв'язання цього завдання значною мірою залежить від мети використання комп'ютера в навчальному процесі, якості й можливостей програмного забезпечення та від того, яке місце посяде комп'ютер в системі дидактичних засобів.

Запровадження інформаційно-комунікаційних технологій у початковій ланці – це не данина моді, а необхідність сьогодення, оскільки більшість дітей ознайомлюються з комп'ютером набагато раніше, ніж це їм може запропонувати школа. Ні для кого вже не є новиною необхідність широкого застосування електронних засобів навчання під час вивчення будь-якого предмету.

Це – навіть, не твердження, а практично догма, якої вимагає час. Адже вчителю у його прагненні зацікавити, сконцентрувати увагу учнів на вивченні предмету доводиться конкурувати з чудово організованим світом мас-медіа.

Крім того, витрачаючи великі кошти на придбання комп'ютера для дитини з метою, насамперед, забезпечити нащадка гарним

засобом навчання, багато хто з батьків не розуміє, що сам по собі комп'ютер – це своєрідна *tabula rasa*, яка буде виконувати лише ті функції, які у неї закладуть, тому дуже часто комп'ютер стає не помічником у навчанні, а потужною, часом – непереборною перепорою останньому, коли у дитини виникає ігрова або Інтернет залежність.

Тому саме вчитель має виховувати бажання застосовувати улюблену іграшку для здійснення навчання.

Інформаційно-комунікаційна технологія навчання (ІКТ) – це сукупність методів і технічних засобів реалізації інформаційних технологій на основі комп'ютерних мереж і засобів забезпечення ефективного процесу.

Інформаційні технології стають потужним багатфункціональним засобом навчання. Їх використання привчає учня жити в інформаційному середовищі, сприяє залученню школярів до інформаційної культури.

Об'єктом методики використання ІКТ у навчальному процесі початкової школи є процес навчання молодших школярів в умовах сучасних загальноосвітніх закладів.

Вже давно доведено, що кожен учень по-різному освоює нові знання. Раніше вчителям важко було знайти індивідуальний підхід до кожного учня. Тепер з використанням комп'ютерних мереж і онлайнових засобів, школи отримали можливість подавати нову інформацію таким чином, щоб задовольнити індивідуальні запити кожного учня.

Необхідно навчити кожну дитину за короткий проміжок часу освоювати, перетворювати і використовувати в практичній діяльності величезні масиви інформації. Дуже важливо організувати процес навчання так, щоб дитина активно, з цікавістю і захопленням працювала на уроці, бачила плоди своєї праці і могла їх оцінити.

Допомогти вчителю у вирішенні цього непростого завдання може поєднання традиційних методів навчання та сучасних інформаційних технологій, у тому числі і комп'ютерних. Адже використання комп'ютера на уроці дозволяє зробити процес навчання мобільним, строго диференційованим та індивідуальним.

Поєднуючи в собі можливості телевізора, відеомагнітофона, книги, калькулятора, будучи універсальною іграшкою, здатною імітувати інші іграшки і самі різні ігри, сучасний комп'ютер, разом з тим, є для дитини рівноправним партнером, здатним дуже тонко

реагувати на його дії і запити, Такого партнера їй часом не вистачає. З іншого боку, цей метод навчання є досить привабливим і для вчителів: допомагає їм краще оцінити здібності і знання дитини, зрозуміти її, спонукає шукати нові, нетрадиційні форми і методи навчання.

Одним із головних завдань початкової школи є застосування ІКТ у процесі вивчення більшості навчальних предметів у рамках програми.

Основним видом використання комп'ютерно-орієнтованих засобів навчання є їх органічна інтеграція в певні уроки. У цікавій, динамічній, ігровій формі учні молодших класів опановують комп'ютерні засоби, набувають первинних навичок користування пристроями введення-виведення, початковими вміннями й навичками управління комп'ютером та одночасно удосконалюють свої знання з певних навчальних предметів, розвивають пам'ять, просторову уяву, логічне мислення, творчі здібності.

Таким чином, з точки зору дидактики ІКТ дозволяють:

- забезпечити зворотній зв'язок в процесі навчання;
- зробити навчання більш інтенсивним, головне, ефективним за рахунок реалізації можливостей мультимедіа навчальних систем до дієвого і наочного подання навчального матеріалу;
- підвищити унаочненість навчального процесу;
- забезпечити пошук інформації із різноманітних джерел;
- індивідуалізувати навчання для максимальної кількості дітей з різними стилями навчання і різними можливостями сприйняття;
- моделювати досліджувані процеси або явища;
- організувати колективну й групову роботи;
- здійснювати контроль навчальних досягнень;
- створювати сприятливу атмосферу для спілкування.

При підготовці до уроку з використанням ІКТ вчитель не повинен забувати, що це УРОК, а значить складає план уроку виходячи з його цілей. При відборі навчального матеріалу він повинен дотримуватися основні дидактичні принципи: систематичності та послідовності, доступності, диференційованого підходу, науковості та ін. При цьому комп'ютер не замінює вчителя, а тільки доповнює його.

В своїй роботі під час розробки плану кожного уроку я заздалегідь передбачаю застосування електронних ілюстрацій, тренувальних або контрольних завдань, а також навчального

матеріалу відповідної тематики, включених до предметні електронні системи навчання.

Вибір учнів, що виконують відповідні дидактичним цілям уроку індивідуальні або групові завдання за комп'ютером, виробляються мною після проведення попередньої психолого-педагогічної діагностики з урахуванням особливостей сприйняття інформації, статусу дитини в колективі. Найважливіше, щоб учень виконує індивідуальне завдання на комп'ютері або працює над навчальною проблемою в групі, перебував у комфортному стані і всі зусилля спрямовував на рішення поставленої задачі.

Так, наприклад, дитині з пріоритетною візуальною системою сприйняття іноді корисніше виконувати завдання на комп'ютері в той час, коли, наприклад, учитель проводить з усім класом розподільний диктант. Учневі, для якого аудіальна система сприйняття є провідною, можна запропонувати попрацювати за комп'ютером з керівником (більш сильний учень), поки клас переписує текст з підручника. Це особливо важливо для дітей із заниженою самооцінкою тому розвиваючи їх можливості, учитель може створити з допомогою сучасних технологій навчання ситуацію успіху для таких школярів і тим самим підвищити мотивацію навчання.

Під час такого етапу, як усний рахунок, орфографічна розминка або коротке повторення вивченого, я запрошуюю для індивідуальної роботи за комп'ютером учнів, які пропустили заняття з хвороби, або тих, хто ще слабо володіє знаннями з темі уроку. Більш сильних учнів залучаю для роботи під час фронтального опитування, словникової роботи, закріплення раніше пройденого матеріалу.

Враховуючи інформацію про період продуктивної активності школярів, я намагаюся максимально використовувати можливості кожної дитини для навчання і вчасно переключити його на інший вид діяльності, використовуючи комп'ютер в якості потужного мотиваційного засобу.

Щоб підвищити комфортність навчання дітей на уроці я, спираючись на знання про статус дитини у класі, організую роботу за комп'ютером в групах. Особливий ефект така форма роботи дає при вирішенні проблемних завдань на уроках математики, завдань дослідницького характеру на уроках навколишнього світу.

Школярам, що виконують загальні для всіх завдання швидко і якісно, можна запропонувати комп'ютерний тренажер підвищеної складності або завдання пропедевтичного характеру, виконання якого

дозволить їм брати участь в поясненні нового матеріалу своїм однокласникам.

На своїх уроках я використовую замість традиційної перевірконої роботи по вивченій темі комп'ютерне тестування (з урахуванням вікових особливостей молодших школярів).

При активному використанні ІКТ досягаються загальні цілі освіти, легше формуються компетенції в області комунікації: вміння збирати факти і зіставляти їх; організувати та висловлювати свої думки на папері і усно; логічно міркувати, слухати і розуміти усну і письмову мову; відкривати щось нове, робити вибір і приймати рішення.

Використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховному процесі сприяє підвищенню його ефективності, всебічному і гармонійному розвитку особистості учнів, розкриттю їх талантів, суттєво впливає на зміст, форми, методи і засоби навчання. Вдало підібрані комп'ютерні програми забезпечують розвиток творчих здібностей, стимулюють пізнавальну активність, емоційну сферу та інтелектуальні почуття школярів. При цьому підвищується працездатність учнів, зацікавленість їх різними видами діяльності, поліпшується просторова уява, пам'ять, логічне мислення, розширюється їх світогляд. Тому комп'ютер має великі можливості вдосконалення навчально-виховного процесу.

Використання інформаційно-комунікаційних технологій у початковій школі дозволяє отримати навички ХХІ століття.

Список використаних джерел:

1. Ветрова І. Перше слово «мама», друге «комп'ютер»: Вплив комп'ютера на психологічний розвиток молодшого школяра/ Відкритий урок розробки технології досвіду. – К., 2004. – № 1–2. – С. 49–51.

2. Гевал М. Д. Загальні принципи використання комп'ютера на уроках різних типів // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2000. – № 3. – С. 34–34.

3. Дворецкая А. В. Основные типы компьютерных средств обучения // Педагогическая технология. – М., 2004. – № 2. – С. 38–40.

4. Підласий І. П. Як підготувати ефективний урок. – К., 1989.